derstation, waaruit nog steeds meerdere rei-zigers stroomden die als ik, tot de stations-omnibusjes gedoemd zouden zijn. De weg die langs het Koninklijk paleis voert stijgt, er loopt een electrische tram die mij telkens in den rug dreigde te rijden omdat mijn koetsier, waarschijnlijk naar Spaanschen trant, te hoogmoedig om voor iemand of iets anders uit te wijken, hardnekkig weigerde zich uit de rails te verwijderen. Ten slotte moest hij toch toegeven na het vorstelijk gebaar van een politieagent om enkele oogenblikken later op zijn beurt gehinderd te worden door een oude vrouw, die kalm haar ezeltjes drij-vende niet de minste nijging toonde om ons te laten passeeren.
Ik had toen een uitnemende gelegenheid om het geweldige, witte Renaissance paleis van den Koning eens goed op te nemen. Dit paleis werd in 1734 gebouwd tijdens de Regeering van Philips den V<3™. Het oude Alkazar was enkele jaren daarvoor op die plaats door brand vernield. Van het „Palacio del Rey" tot aan mijn woning in de Calle Mayor, was maar een oogenblik. Terwijl ik mij in het pension voor een welverdiende rust gereed maakte, berekende ik dat mijn reis van Amsterdam naar Madrid (onafge-broken des nachts) pi. m. eenenvijftig uren had geduurd.
Het tegenwoordige Madrid verschilt zéér van de Spaansche hoofdstad van voor twintig, vijf-en-twintig jaren. Nu is het een heel moderne stad, als ik het wel heb rijdt er geen enkele paardetram meer, overal glijden, hoewel zeer traag en telkens stoppend, de Trolley-cars. De huizen zijn er hoog, vijf of zes verdiepingen. Dit is altijd een eigenschap van de huizen in Madrid geweest. Reeds in de zestiende eeuw stonden er op de Plaza Mayor zeer hooge woningen. In een oud boek over Spanje, in 1698 en later bewerkt, dat ik zoo gelukkig was te kunnen koopen lezen wij (overMadrids-pleinen): „ .. .de fraaiste en grootste van alle is die, daar men de stiere-gevegten in aansteld: men noemt de zelve, de ^ywfc P/aató; zijnde in het midden van de Stad, vierhonderd en vier en dertig voeten lang, driehonderd en vier en dertig breed en vijftienhonderd en zes en dertig in

XXXII. Elsevier's No. 8.

den omtrek. Daar woonen meer dan vier-duyzend menschen in honderd zes en dertig huyzen, die'er rondom zijn; maar hetgeen deze plaats de schoonste maakt is dat alle deze huyzen vijf verdiepingen, en de hoog-ste van Madrid zijn." Bij deze beschrij-ving staat in mijn boek een kopergra-vure en ik moet zeggen dat de Plaza Mayor van nu er heel anders uit ziet dan die van een paar eeuwen geleden. Er staan nu bijna overal nieuwe hooge huizen; verder is het geheele plein met boomen begroeid, waartusschen wandelpaden en midden-in rijst een zeer oud standbeeld van Philips den Derden. Behalve de stierengevechten werd er op de „Mayor" ook markt gehouden en tijdens de vreeselijke „auto-da-fe's" zijn er honderden 011-geloovigen en joden verbrand en gewurgd. Het hoofdplein van Madrid is thans de ruime Puerta del Sol die ongeveer tweemaal zoo groot is als de Plaza Mayor. Van hieruit loopen de voornaamste en grootste straten, waaronder de zeer breede en lange hellende Alcala, de Calle Mayor, de Carrera de San Jeronimo en de Calle Carretas. Hoewel Madrid oppervlakkig den indruk maakt van een flinke degelijke stad met mooie, breede straten, groote paleizen en goed gebouwde gerieflijke huizen, leert men langzamerhand bij een meer nauwkeurige beschouwing dat alles er nog maar middelmatig ingericht is. Eigenlijk moet een mensch die eenigszins aan comfort gewend is, zich in Madrid absoluut niet thuis voelen. Zoo fraai als de huizen er van buiten uitzien, zoo onhuislijk en somber zijn zij van binnen. Hierbij dienen wij echter in aan-merking te nemen den Spaanschen volksaard. De Spanjaard houdt van wat wij in Holland bij benadering eenigszins noemen ,,hct buiten-leven," ik bedoel het leven buitenshuis, „out-door-life." Hij leeft voor zijn wandeling, zijn stierengevechten en avondpartijtjes. Zijn huis dient alleen om te eten en te slapen. Hij beschouwt het bijna als een noodzakelijk kwaad. Vandaar dan ook waarschijnlijk dat bijna alle Spaansche huizen onrein en onge-zellig zijn, daarbij komt nog de strijd tegen de zon die vooral in Madrid niet te minachten is.

Sinds enkele jaren is de Puerta del Sol met asphalt bedekt, maar op de bijgaande